

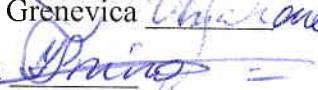
Kopīgais ekspertu atzinums studiju programmas licences saņemšanai
studiju virziena ietvaros

AKADĒMISKĀ MAGISTRA STUDIJU PROGRAMMA
VESELĪBAS KOMUNIKĀCIJA

Rīgas Stradiņa universitāte

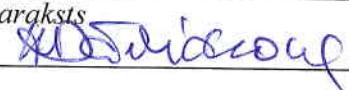
Eksperti rekomendē licencēt studiju programmu.

Eksperti:

1. Eksperte, Agnese Dāvidsone, PhD,
2. Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētā eksperte, Una Grenevica
3. Latvijas Studentu apvienības deleģētā eksperte Justīne Širina

16/09/2018

Informācija par ekspertiem

Vārds	Agnese	Uzvārds	Dāvidsone
Darbavieta	Vidzemes Augstskola	Amats	Docente, Informācijas un komunikācijas zinātņu studiju virziena direktore Vidzemes Augstskolā
Grāds/ profesionālā kvalifikācija	PhD		
Apliecinu, ka, vērtējot studiju programmu, man <u>NAV</u> interešu konflikts/-a		Paraksts	

Latvijas Darba devēju konfederācijas delegētais eksperts/-e			
Vārds	Una	Uzvārds	Grenevica
Darbavieta	Latvijas Darba devēju konfederācija	Amats	Sabiedrisko attiecību vadītāja
Grāds/ profesionālā kvalifikācija	Bakalaurs politikas zinātnē, maģistrs profesionālajā projektu vadībā		
Apliecinu, ka, vērtējot studiju programmu, man <u>NAV</u> interešu konflikts/-a	Paraksts 		

Latvijas Studentu apvienības delegētais eksperts/-e			
Vārds	Justīne	Uzvārds	Širina
Apliecinu, ka, vērtējot studiju programmu, man NAV interešu konflikts/-a	Paraksts 		

Vizīte uz augstskolu/ koledžu	14.08.2018.
Atzinums sniegt, pamatojoties uz vizītes laikā veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:	<p>1. Akadēmiskās maģistra studiju programmas “Veselības komunikācija” raksturojums un tā pielikumi (turpmāk - Programmas raksturojums);</p> <p>2. Papildinformācija akadēmiskās maģistra studiju programmas “Veselības komunikācija” licencēšanai (turpmāk - Papildinformācija).</p> <p>3. Vizītes laikā saņemtā papildu informācija (turpmāk - Vizīte).</p> <p>4. RSU Attīstības stratēģija 2017-2021.gadam: https://www.rsu.lv/sites/default/files/imce/Dokumenti/general/rsu_strategija_2017-2021.pdf (turpmāk - Attīstības stratēģija)</p> <p>5. MK Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu: https://likumi.lv/doc.php?id=266187</p> <p>6. Ekspertu pieprasītā papildinformācija, RSU Studiju kvalitātes padomes nolikums. (turpmāk - Nolikums)</p>

Informācija par studiju programmu

1.	Augstskolas vai koledžas nosaukums	Rīgas Stradiņa universitāte (RSU)
2.	Studiju virziena nosaukums	Informācijas un komunikācijas zinātnes
3.	Studiju programmas studiju virzienā	Akadēmiskā bakalaura studiju programma "Fotogrāfija" (43321) Akadēmiskā bakalaura studiju programma "Multimediju komunikācija" (43321) Akadēmiskā bakalaura studiju programma "Sabiedriskās attiecības" (43321) Akadēmiskā bakalaura studiju programma "Žurnālistika" (43321) Akadēmiskā maģistra studiju programma "Komunikācija un mediju studijas" (45321) Akadēmiskā maģistra studiju programma "Stratēģiskā un sabiedrisko attiecību vadība" (45321) Doktora studiju programma "Komunikācijas kultūra un multimediji" (51321)
4.	Studiju programmas nosaukums	Akadēmiskā maģistra studiju programma "Veselības komunikācija"
5.	Studiju programmas izglītības klasifikācijas kods	45321
6.	Studiju programmas īstenošanas valoda	latviešu un angļu
7.	Studiju programmas īstenošanas veids un forma (arī tālmācība)	Pilna un nepilna laika klātiesenes studijas
8.	Studiju programmas īstenošanas vieta	RSU, Rīga
9.	Iegūstamais grāds vai profesionālā kvalifikācija vai iegūstamais grāds un profesionālā kvalifikācija (kods profesiju klasifikatorā)	Sociālo zinātņu maģistra grāds informācijas un komunikācijas zinātnēs

I. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība studiju virzienam un augstskolas vai koledžas stratēģijai

Novērtējot kritēriju, lūdzam analizēt šādus aspektus:

1. *Studiju programmas izveides pamatojums un izstrādes process;*
2. *Studiju programmas atbilstība augstskolas/ koledžas studiju virzienam un augstskolas/ koledžas stratēģijai;*
3. *Studiju programmas atbilstība nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaule;*
4. *Studiju programmas attīstības perspektīvas.*

Analīze

Studiju programma ir veidota aktuālu problēmu risināšanai veselības aprūpes un sabiedrības veselības jomās, pamatojoties uz vairākiem apsvērumiem: veselības aprūpes

sistēmas dalībniekiem veselības komunikācijas zināšanas ļauj nodrošināt efektīvu komunikāciju, lai sasniegtu un ietekmētu mērķauditoriju, savukārt indivīdiem efektīva veselības komunikācija ļauj piekļūt informācijai, kas var palīdzēt tiem izprast savu diagnozi vai apzināties veselības riskus. Veselības komunikācija arī sekmē veselībpratības (health literacy) veidošanos. Komunikācijas speciālisti, kas izglītoti veselības komunikācijas specifikā, var daudz darīt sabiedrības veselības uzlabošanā, valsts politikas veidošanā veselības jomā, kā arī veiksmīgi strādāt bezpečības un komerciālajos sektoros. Jauno maģistra studiju programmu "Veselības komunikācija" izstrādājuši RSU Komunikācijas fakultātes un Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultātes pasniedzēji. Studiju programmas veidotajus motivējuši viedokļi, kas saņemti no medicīnas un sabiedrības veselības iestāžu, plašsaziņas līdzekļu, kā arī nevalstisko organizāciju un sabiedrisko attiecību darbiniekiem, ka veselības nozarē trūkst specifiski sagatavotu komunikācijas profesionālu, kas spētu veidot uz zināšanām balstītu, kompetentu dialogu ar sabiedrību par veselības jautājumiem. Arī pašā RSU jau vairākus gadus domāts par šādas programmas izveidi, ņemot vērā, ka Komunikācijas fakultātes docētāji ilggadēji piedāvā studiju kursus komunikācijas zinātnē studiju programmās Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultātē (Vizīte, tikšanās ar programmas vadību). Studiju programmas izstrādes gaitā RSU veikusi divas nelielas aptaujas, kurās piedalījušies vairāki mediji, kas veido publikācijas veselības jomā, ka arī vairākas nevalstiskās organizācijas (Programmas raksturojums, 11.lpp), kā arī RSU studējošie (Programmas raksturojums, 12.lpp). Veiktas arī četras intervijas ar veselības aprūpes nozares pārstāvjiem (Programmas raksturojums, 13.lpp).

Jaunās studiju programmas izveide atbilst RSU Attīstības stratēģijai, un specifiski stratēģiskajam mērķim: veidot modernu un nākotnes darba tirgus prasībām atbilstošu izglītības sistēmu, kas veicina tautsaimniecības transformāciju un nepieciešamo kompetenču, uzņēmējspējas un radošuma attīstību visos izglītības līmeņos (Programmas raksturojums). Studiju programmas izveide atbilst arī Komunikācijas fakultātes un Studiju virziena "Informācijas un komunikācijas zinātnes" attīstības plāniem attiecībā uz studiju internacionalizāciju un starptautisko studentu piesaisti, kā arī starpdisciplināru studiju programmu veidošanu. Studiju programmas sagatavošana notikusi, sadarbojoties Komunikācijas fakultātes un Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultātes mācībspēkiem. Studiju programmas sagatavošanas gaitā veikta līdzīgu programmu analīze, veikta aptauja nozares pārstāvju vidū, programmas sagatavošanas darba grupā piedalījušies arī nozares pārstāvji, veikta RSU studentu aptaujāšana par interesi studēt šādā programmā. Saņemts arī pozitīvs neatkarīgas ekspertīzes atzinums par studiju programmu (Programmas raksturojums; Vizīte, tikšanās ar programmas vadību).

Akadēmiskās maģistra studiju programmas "Veselības komunikācija" veidošana RSU ir piemērs aktuālai tendencēi komunikācijas studijās sagatavot komunikācijas speciālistus darbam kādā noteiktā jomā: medicīnas, finanšu, IT u.c., ņemot vērā, ka komunikācija kļūst aizvien personiskāka un prasa aizvien dziļākas zināšanas specifiskā nozarē (Programmas raksturojums, 8.-10.lpp). Maģistra līmeņa studijas veselības komunikācijā ir pieejamas vairākās Eiropas Savienības valstīs (piemēram, Nīderlande, Austrija, Apvienotajā Karalistē), kā arī ārpus Eiropas Savienības (piemēram, ASV, Šveice). Baltijas valstu reģionā līdzīgas studiju programmas patlaban nav (Programmas raksturojums). Starptautisko studentu piesaistē paredzēts fokusēties uz Baltijas valstīm un Ziemeļvalstīm (Vizīte, tikšanās ar programmas vadību).

Nākotnē, attīstot un pilnveidojot jauno maģistra studiju programmu, RSU saskata iespējas

veicināt pētniecisko darbu veselības komunikācijas jomā un attiecīgi - pētniecisko atziņu integrēšanu studiju programmas saturā. Paredzēts, ka studiju programma nākotnē var tikt attīstīta, to paredzot sadalīt, veidojot atsevišķas programmas studentiem, kam ir iepriekš iegūta medicīniskā izglītību, un atsevišķi - komunikācijas zinātni studējušajiem studentiem. Tomēr programmas ieviešanas sākuma posmā netiek paredzēts, ka studenti tiks dalīti pēc to priekšzināšanu satura (Programmas raksturojums, 16.lpp). Patlaban Komunikācijas studijas RSU tiek piedāvātas tikai par maksu, nav pieejamas valsts budžeta finansētas studiju vietas, kas zināmā mērā ierobežos iespējas piesaistīt studējošos, un reālo pieprasījumu pēc šīm studijām varēs redzēt apmēram trīs gadu laikā (Vizīte, tikšanās ar RSU vadību). Nozīmīgs darbs jāiegulda, lai pārliecinātu dažādas veselības nozarē strādājošas iestādes, ka tām nepieciešami šādi specifiski sagatavoti speciālisti, faktiski - līdztekus studiju programmas attīstībai jāveic skaidojošos darbs un intensīva studiju programmas popularizēšana gan Latvijā, gan ārvalstīs (Vizīte, tikšanās ar RSU vadību).

Secinājumi, norādot stiprās un vājās pusēs

1. Studiju programmas izveide ir pamatota ar nozares, sadarbības partneru un potenciālo studējošo pozitīvajiem viedokļiem;
2. Studiju programma atbilst izglītības iestādes, kā arī konkrētā studiju virziena attīstības stratēģijai un izaugsmes plāniem. Programma tiek veidota, balstoties uz jau ilggadējām iestrādnēm un sadarbību atsevišķu kursu nodrošināšanā un kopīgā pētniecībā starp Komunikācijas fakultāti un Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultāti;
3. Jaunā studiju programma ir vienīgā šāda veida studiju programma Baltijā, kuras saturā vienlaikus apvienota komunikācijas un sabiedrības veselības procesu izpratne, zināšanas un kompetences. Starpdisciplinaritāte studiju programmas saturā ir vērtējama kā nozīmīgs aspekts, kas varētu rāsīt arī starptautisko studentu interesī;
4. Nākotnes attīstības iespējas studiju programmai ir tikai tādā situācijā, ja izdosies panākt pietiekami lielu interesī potenciālo studējošo vidū Latvijā, kā arī - ja sekmīgi izdosies ieceres par starptautisko studentu piesaisti. Jāņem vērā, ka studiju programmā nav paredzētas valsts budžeta finansētas studiju vietas, līdz ar to programmas īstenošana atkarīga no RSU spējām piesaistīt maksas studentus.
5. Viena no iespējām studējošo piesaistē ir raudzīties ļoti plaši uz potenciālajām mērķa grupām. Bez Programmas raksturojumā minētajām mērķa grupām valsts, privāto un NVO veselības jomā strādājošo organizāciju komunikatoriem, komunikācijas aģentūru darbiniekiem potenciāli interese par studijām jaunajā programmā varētu būt slimnīcu kapelāniem, dakteru-klaunu kustības dalībniekiem, dažādu neformālu iniciatīvas grupu līderiem un dalībniekiem, kā arī citiem, kam ikdienā nākas veikt komunikāciju ar pacientiem, viņu piederīgajiem, aizstāvēt un lobēt intereses veselības jomā.

II. Studiju programmas pārvaldība

Novērtējot kritēriju, lūdzam analizēt šādus aspektus:

1. *Studiju programmas pārvaldības efektivitāte;*

- 2. Sabiedrības, tajā skaitā darba devēju, nozares darba devēju organizāciju un citu nozares organizāciju, iesaistes studiju programmas izveidē un turpmākajā pilnveidē raksturojums*
- 3. Studējošo iesaistes studiju programmas izveidē un turpmākajā pilnveidē (tajā skaitā augstskolas/ koledžas plānotais darbs ar studējošo aptauju rezultātiem) raksturojums*
- 2. Atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļai.*

Analīze

Studiju programmas "Veselības komunikācija" pārvaldība tiks organizēta vairākos līmeņos, ņemot vērā faktoru, ka programma ir starpdisciplināra un tajā ir apvienoti studiju kursi un mācībspēki no divām RSU fakultātēm - Komunikācijas fakultātes (KF) un Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultātes (SVSLF). (Programmas raksturojums, 65.lpp.) Studiju programmai ir paredzētas divas programmas vadītājas - Anda Ķīvīte, kas pārraudzīs ar veselības zinātni saistītus studiju kursus un jautājumus, un Vita Savicka, kas ir Komunikācijas fakultātes lektore. Tā kā maģistra grāds studējošajiem tiks piešķirts informācijas un komunikācijas zinātnē, tad studiju programmas virsvadītāja ir V. Savicka (Programmas raksturojums, 17. lpp.). Vizītes laikā programmas vadītājas norādīja, ka studējošajiem ar visiem jautājumiem, ierosinājumiem un domstarpībām būs jāgriežas pie programmas virssvadītājas (Vizīte, tikšanās ar studiju programmas vadību). Tomēr, uzsākot studiju procesu, gan studējošos, gan akadēmisko struktūrvienību personālu, ir jāinformē, kāda ir katras vadītājas kompetence, lai izvairītos no savstarpējām komunikācijas klūdām. Būtiska loma studiju programmas pārvaldībā ir atvēlēta Studiju kvalitātes padomei (STKP), kas veic studiju kvalitātes pārraudzīšanu, nodrošināšanu un paaugstināšanu. STKP tiek iesaistīti attiecīgie studiju programmu vadītāji, akadēmisko struktūrvienību pārstāvji, darba devēji, un, kad tiks uzsākta studiju programmas realizācija, arī studējošie. (Programmas raksturojums, 16.lpp.) Tomēr šobrīd nav skaidrs, kā Studiju programmu padomē tiks nodrošināts abu zinātni nozaru studiju kursu pārraudzišanas process, jo Studiju kvalitātes programmu nolikuma 2.2. punkts nosaka, ka fakultāšu dekāniem šādās situācijās jāvienojas par SKTP sastāvu, lai nodrošinātu vienlīdz reprezentablu pārstāvju sastāvu no veselības un komunikācijas zinātnes nozares. (Nolikums, 1. lpp.) Kopumā studiju programmas pārvaldības sistēma ir skaidra un detalizēti izstrādāta.

Studiju programmas izstrādātāji veikuši vairākus pasākumu, lai ievāktu darba devēju un nozares pārstāvju viedokli par programmas izveides nepieciešamību un absolventu potenciālās nodarbinātības iespējām. Tika veiktas 4 nozares speciālistu intervijas, aptauja, kurā piedalījās 8 darba devēju pārstāvji, 9 organizācijas sniedza rakstiskus atzinumus, paužot savu viedokli par šādas studiju programmas izveidi. (Programmas raksturojums, 11., 13., 18. lpp.) Vizītes laikā darba devēji norādīja, ka labprāt būtu aktīvāk iesaistījušies programmas izveides procesā, daloties ar ieteikumiem programmas saturam un paužot savas ekspektācijas par programmas absolventiem (Vizīte, tikšanās ar darba devējiem). RSU iekšējie reglamentējošie dokumenti nosaka, ka darba devēji tiek iekļauti fakultāšu domju sastāvā, lai nodrošinātu viedokļu pārstāvniecību lēmumu pieņemšanas procesā. Jāmin gan, ka programmas raksturojumā 18. lpp. norādīts, ka darba devēji tiek iekļauti SVSLF domes sastāvā, tomēr Studiju programmas pārvaldības shēmā 65. lpp. norādīts, ka studiju programmas pārvaldība primāri ir Komunikācijas fakultātes kompetence, tādēļ nav skaidra darba devēju iesaiste Komunikācijas fakultātes domē. (Programmas raksturojums, 18. un 65. lpp.) Studiju procesa gaitā darba devēji tiek pieaicināti gala pārbaudījumu (šajā kontekstā maģistra darbu aizstāvēšanas) komisijā, sniedzot vēl vienu platformu iesaistei un viedokļu apmaiņai. (Programmas raksturojums, 18. lpp.)

Studējošie tika iesaistīti studiju programmas izstrādē, izmantojot neformālu sarunu un aptaujas metodes. Studiju programmas izstrādes gaitā veiktas vairākas neformālas sarunas ar KF un SVSLF bakalaura studiju programmu studentiem (Programmas raksturojums, 19.lpp.). Tāpat tika veikta RSU profesionālās magistra studiju programmas “Veselības vadība” studējošo aptauja, kurā piedalījās 23 respondenti. (Programmas raksturojums, 12. lpp.) Raksturojumā nav minēts vai tika ievākts plašāks studējošo respondentu viedoklis, nav minēts kāda bijusi sadarbība ar RSU Studējošo pašpārvaldi un tās pārstāvjiem programmas izstrādes gaitā. Programmas raksturojumā uzsvērts, ka studējošo viedokļa pārstāvniecību nodrošina vismaz viens studējošais, kas ievēlēts KF un SVSLF domju sastāvā. RSU ir izveidota iekšēja sistēma, kas paredz, ka visi studējošie noslēdzot studiju kursu, izmantojot RSU e-vides platformu, aizpilda kursu novērtējumu anketu, kur var paust savus komentārus un ierosinājumus studiju kursa pilnveidei. Tāpat tiek veikta studējošo anketēšana noslēdzot studijas, un ievākts absolvētu viedoklis. (Programmas raksturojums, 19. lpp.) Nav minēts, kā norisinās šo anketu datu izvērtēšana, tiek ieviesti uzlabojumi un vai studējošie saņem atgriezenisko saiti par aptaujas rezultātiem.

Izvērtējot studiju programmas “Veselības komunikācija” atbilstību ESG 1. daļai, netika konstatētas būtiskas pretrunas. RSU ir izstrādātas atbilstošas iekšējās sistēmas, tiek īstenoti procesi, kas nodrošina atbilstību ESG 1. daļā definēto standartu ieviešanai un nodrošināšanai. Zemāk ir sniegtā katras standarta atbilstības analīze un izvērtējums.

Kvalitātes nodrošināšanas sistēma. RSU ir izstrādāta iekšējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma un vienota kvalitātes nodrošināšanas politika, kuras apraksts ir publiski pieejams RSU mājaslapā www.rsu.lv. Sistēma balstās vairākos līmeņos, kur katrai iesaistītajai pusei ir būtiska loma kvalitātes nodrošināšanā, uzlabošanā un uzraudzīšanā. RSU ir izstrādāti iekšējie dokumenti, kas regulē kvalitātes nodrošināšanas procesu, studiju procesa organizēšanu, zināšanu un prasmju novērtēšanu, aptauju organizēšanu, hospitēšanu, darba izpildes novērtēšanu utt. (Programmas raksturojums, 21.lpp.) Kvalitātes nodrošināšanas sistēma balstās trīs pamatprincipos - studentcentrētā pieejā, partnerībā un kvalitātē. Pozitīvi ir tas, ka esošās sistēmas uzrauga un novērtē iekšējie sistēmas un kvalitātes auditori un neatkarīgie ārējie eksperti. (Programmas raksturojums, 20. lpp.)

Programmas izstrāde. Studiju programma tika izstrādāta, balstoties uz RSU iekšējiem reglamentējošajiem dokumentiem, tas ir procesa apraksts Nr. 34 “Studiju kursu, studiju programmu, studiju virzienu aktualizēšana un izstrādāšana” un “Jaunu studiju programmu izstrādes un apstiprināšanas Rīgas Stradiņa universitātē nolikums”. RSU iekšējos reglamentējošajos dokumentos ir ietverts viss, ko nosaka ESG standarts par programmu izveidi.

Studentcentrēta mācīšanās, mācīšana un novērtēšana. Studentcentrēta pieeja ir princips, kas iekļauts gan RSU attīstības stratēģijā, gan kvalitātes nodrošināšanas politikā. Tādējādi šāda pieeja tiek integrēta visās studenta dzīves jomās - ērti izmantojamas e-studijas, studējošā portāls, iespēja pieslēgties lekcijām tiešsaistē, visu diennakti pieejama bibliotēkas lasītava u.t.t. (Vizīte, mācību telpu un bibliotēkas apmeklējums) Studiju procesā plānots izmantot daudzveidīgas pedagoģiskās metodes, piemēram, veselības zinātņu bloka kursoši studējoši izmantos mulāžas un cilvēka ķermenā simulatorus, studiju procesu plānots organizēt nelielās 7 - 12 cilvēki lielās grupās, kas veicina individuālāku zināšanu apguves procesu un pieeju. (Programmas raksturojums, 42. lpp.) Ir izveidotas vadlīnijas uz kurām balstās studentcentrēta izglītības īstenošana RSU un studiju rezultātu formulēšana. (Programmas raksturojums, 42. - 43. lpp.) RSU ir izstrādāta iekšējā

reglamentējošā sistēma, kas izskata studentu sūdzības, tās risina, un pieņem priekšlikumus. (Programmas raksturojums, 22. lpp.)

Studentu imatrikulācija, studiju gaita, kvalifikāciju atzīšana un sertifikācija. RSU ir izstrādātas un publiski pieejamas universitātes mājaslapā prasības un noteikumi, kas nosaka studējošo uzņemšanu, studiju reglamentu, studiju iekšējo kārtību, stipendiju piešķiršanu, kredītu piešķiršanu, iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasnietgu studiju rezultātu atzīšanu un pētniecisko darbu izstrādi. Tāpat ir izstrādāta virkne iekšējo normatīvo aktu, kas regulē dažādus universitātes darbības procesus, piemēram, akadēmiskā personāla vēlēšanas un pedagoģiskā darba pilnveidi, studiju procesa organizēšanu, zināšanu un prasmju novērtēšanu utt. (Programmas raksturojums, 21. - 22. lpp.) Būtiska nozīme studenta "studiju dzīvē" un tās uzsākšanā ir Studentu servisam, RSU struktūrvienībai, kas sniedz plašu spektru ar pakalpojumiem. Šī struktūrvienība organizē reflektantu uzņemšanas procesu, sniedzot konsultācijas, organizējot uzņemšanu, sniedzot informāciju par studiju norisi, atbalsta mehānismiem, stipendijām, studējošā un studiju kredītiem utt. (Programmas raksturojums, 22. lpp.)

Mācībspēki. RSU tiek ievēroti gan atbilstošie Ministru kabineta noteikumi, gan ir izstrādāta iekšējā kārtība un noteikumi, kas regulē akadēmiskā personāla darbā pieņemšanas procedūru. Informācija par vakancēm tiek publicēta augstskolas mājaslapā un darbā pieņemšana norisinās konkursa kārtībā pēc iepriekš definētiem kritērijiem. (Programmas raksturojums, 70. lpp.) Liela nozīme mācībspēku profesionālajā pilnveidē ir Pedagoģiskās izaugsmes centram (turpmāk - PIC), kas ir viena no RSU struktūrvienībām, to uzsver gan paši mācībspēki, gan studiju programmas vadība. (Vizīte, tikšanās ar fakultātes dekāni un studiju programmas vadītājiem, tikšanās ar studiju programmas docētājiem). PIC īsteno tālākizglītības pieeju visā augstskolā, sniedzot iesēju pilnveidot savas iemaņas tādās mūsdienās būtiskās jomās kā izglītības vadība, augstskolas didaktika, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, kā arī rūpējas, lai pasniedzēju valsts valodas un svešvalodu zināšanas būtu atbilstošā līmenī. (Programmas raksturojums, 71. lpp.) Augstskolā ir izveidota darbinieku darba izpildes vadības sistēma, kurā tiek veikts darbinieku izvirzīto mērķu, kompetenču un darba snieguma monitorings. Tāpat augstskolas administrācija reizi 2 gados ievāc darbinieku atgriezenisko saiti, lai noskaidrotu to apmierinātību dažādos ar darbu saistītos aspektos. (Programmas raksturojums, 71. lpp.) Ar detalizētāku mācībspēku kritērija analīzi var iepazīties atzinuma 3. nodaļas analīzes daļā.

Mācību resursi un atbalsts studentiem. Jānorāda, ka programmas raksturojuma 6. pielikumā atbilstības aprakstā ESG standartam "Mācību resursi un atbalsts studentiem" norādītās informācijas saturs tikai daļēji atbilst šim standartam. (Programmas raksturojums, 72. lpp.) Piemērotāk tur pausto informāciju par studiju kursu aprakstu izstrādi un atjaunošanas procedūru būtu aprakstīt sadaļā 4.3. "Studiju programmas īstenošanas mehānisms". RSU studējošajiem ir pieejama plaša bibliotēka, informācijas tehnoloģiju departamenta atbalsts, attīstīta e-studiju vide, daudzas atbalsta funkcijas nodrošina Studentu serviss. (Vizīte, materiāltehniskās bāzes apskate) Izvērstāka šī ESG standarta analīze pieejama atzinuma 3. nodaļas analīzes daļā.

Informācijas vadība. Augstskolā ir izveidotas iekšējās informācijas sistēmas, piemēram, studējošo informācijas sistēma, kur atbilstoši procesa aprakstam Nr. 42 "Studējošo uzskaitē", tiek ievadīta un uzkrāta informācija. Studējošo portālā, e-studiju vidē tiek nodrošināta iespēja studējošajam uzzināt un iegūt informāciju, kas tam ir nepieciešama studiju procesa ikdienā, piemēram, studiju materiāli, atzīmes vai dati par stipendijām. Ar aptauju palīdzību tiek ievākta informācija par studējošo apmierinātību ar programmu un absolventu karjeras gaitām. Visi šie dati tiek apstrādāti atbildīgajās struktūrvienībās un skatīti augstskolas iekšējās kolegiālajās institūcijās, piemēram, fakultāšu domēs.

(Programmas raksturojums, 73. lpp.)

Sabiedrības informēšana. Augstskolā ir izstrādāta plaša ārējās komunikācijas sistēma, lai informētu sabiedrību, reflektantus un studējošos par norisēm augstskolā, tajā realizētajām studiju programmām, tālākizglītības iespējām, uzņemšanas noteikumiem, īstenotajiem projektiem un pasākumiem. Pamata platforma komunikācijai ir augstskolas mājaslapa - rsu.lv, tomēr aktīvi tiek izmantoti sociālie tīkli, plašsaziņas līdzekļi un gadījumu komunikācija, piemēram, piedaloties publiskos pasākumos. (Programmas raksturojums, 73. lpp.)

Programmu apsekošana un regulāra pārbaude. Iepriekšējo standartu analīzē jaut tika norādīts, ka RSU ir izveidota iekšējā sistēma studējošo un darbinieku apmierinātības ievākšanai par studiju programmu un darbu, tāpat RSU ir izveidota virkne struktūrvienību, kas veic dažādas atbalsta, kvalitātes nodrošināšanas un studiju procesa organizēšanas funkcijas. Jāuzsver, ka augstskolā reizi gadā tiek veikta procesu kvalitātes kritēriju analīze, studiju programmu kvalitātes kritēriju analīze, risku identificēšana un novērtēšana, studiju kursu vadītāji pārskata un papildina studiju kursu aprakstus, izmaiņas saskaņojot attiecīgajā katedrā. Tāpat izmaiņas studiju kursu aprakstos pārraugta RSU Studiju departamenta speciālisti, kas nepieciešamības gadījumā, var lūgt kursa vadītājam ieviest papildus korekcijas un precizējumus. Tāpat augstskolā tiek veikti iekšējie auditi, ko veic iekšējie sistēmas un kvalitātes auditori. (Programmas raksturojums, 73. lpp.)

Cikliska ārējā kvalitātes nodrošināšana. Papildus valsts noteiktajiem ārējās kvalitātes nodrošināšanas pasākumiem RSU veic dažādus auditus jeb neatkarīgus trešās puses novērtējumus. Reizi trīs gados tiek veikts Kvalitātes pārvaldības sistēmas sertifikācijas audits, Energopārvaldības sistēmas sertifikācijas audits, bet divas reizes trīs gados Kvalitātes pārvaldības sistēmas uzraudzības audits un Energopārvaldības sistēmas uzraudzības audits. Tāpat reizi gadā tiek veikts finanšu audits, ko veic Valsts kontroles darbinieki. (Programmas raksturojums, 23. lpp.) RSU bieži norisinās arī citas ārējas pārbaudes vai novērtēšanas, piemēram, 2016. gadā tika veikts starptautisks studentcentrētas pieejas īstenošanas izvērtējums Medicīnas un Komunikācijas fakultātē, ko veica "Peer Assessment of Student Centred Learning" (PASCL) novērtēšanas grupa. (Programmas raksturojums, 67. lpp.)

Secinājumi, norādot stiprās un vājās puses

1. Studiju programmai ir paredzētas divas programmas vadītājas, kas atvieglos starpdisciplināras programmas pārvaldību, tomēr eksperti norāda, ka, uzsākot studiju procesu, gan studējošos, gan akadēmisko struktūrvienību personālu, ir jāinformē, kāda ir katras studiju programmas vadītājas kompetence, lai izvairītos no savstarpejām komunikācijas kļūdām.
2. Nozīmīgi studiju programmas īstenošanai saprast kā Studiju programmu padomē tiks nodrošināts abu zinātņu nozaru studiju kursu pārraudzīšanas process, lai nodrošinātu vienlīdz reprezentablu pārstāvju sastāvu no veselības un komunikācijas zinātnes nozares.
3. Studiju programmas īstenošanai ir svarīgi saprast kā RSU Komunikācijas fakultātes domē tiks nodrošināta darba devēju iesaiste no abām zinātņu nozarēm, kas nodarbinās potenciālos studiju programmas absolventus.
4. Augstskolas studējošie regulāri sniedz novērtējumu par studiju procesu, aizpildot studējošo kursa noslēguma anketu, studiju programmas noslēguma un absolventu anketu, tomēr nav saprotams kā norisinās datu izvērtēšana, tiek ieviesti uzlabojumi un kā tiek nodrošināta atgriezeniskā saite studējošajiem.
5. Augstskolā ir izstrādāta virkne iekšējo normatīvo dokumentu, kas regulē kvalitātes

- nodrošināšanas procesu, studiju procesa organizēšanu, zināšanu un prasmju novērtēšanu, aptauju organizēšanu, hospitēšanu, darba izpildes novērtēšanu un citus procesus, tādējādi norādot uz sakārtotu iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu.
6. Studējošā studiju procesā RSU būtisku atbalstu sniedz vairāki dienesti, kuru darba laiks ir pielāgots studējošo vajadzībām, pozitīvi jāuzsver Studentu servisa loma studējošā ikdienā, kas nodrošina un piedāvā studējošajiem plašu spektru ar pakalpojumiem un atbalsta funkcijām.
 7. Augstskola nodrošina plašas iespējas, lai pilnveidotu mācībspēku profesionalitāti, kompetenci un praktiskās iemaņas, būtisku atbalstu tālākizglītības veicināšanā sniedz Pedagoģiskās izaugsmes centrs.
 8. ESG kontekstā jāuzsver, ka augstskola veic virkni pasākumu, lai visās augstskolas darbības jomās ieviestu studentcentrētu pieeju - ērti izmantojamās e-studijas, studējošā portāls, iespēja pieslēgties lekcijām tiešsaistē, visu diennakti pieejama bibliotēkas lasītava, mācībspēku profesionālās pilnveides kursi, regulārie iekšējās kvalitātes nodrošināšanas pasākumi u.c.

III. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

Studiju programmas īstenošanai paredzētie resursi un nodrošinājums (arī filialēs un tālmācības studiju formā, ja piemērojams) ir atbilstošs kvalitatīva, mūsdienu nozares tendencēm atbilstoša studiju procesa īstenošanai.

Novērtējot kritēriju, lūdzam analizēt šādus aspektus:

1. Finanšu nodrošinājums;
2. Mācībspēku¹ nodrošinājums;
3. Iesaistīto struktūrvienību un nepieciešamā palīgpersonāla atbalsts;
4. Infrastruktūras un materiāltehniskais nodrošinājums;
5. Informatīvais nodrošinājums;
6. Metodiskais nodrošinājums.

Analīze

Finanšu nodrošinājums

Studiju programmu plānots finansēt no studentu studiju maksām, valsts finansētas budžeta vietas nav paredzētas. Plānots piedāvāt 2 plūsmas - latviešu un angļu. Noteiktā studiju maksa 2400 EUR/gadā ir pietiekama pie noteikuma, ka programmai piesakās 14 studenti. Trīs gadu laikā līdz 2020. gada rudenim plānots sasniegt kopējo studentu skaitu - vismaz 50 studentus. (Programmas raksturojums 25.lpp.)

Kā norāda RSU vadība (tikšanās ar T.Koķi, G.Bahu) finanšu nodrošinājums ir pietiekams, lai studiju programmu varētu īstenot. Ekspertru rīcībā nav nonākusi informācija, ka RSU esošais finansējums būtu nepietiekams kvalitatīvai studiju programmas īstenošanai.

Mācībspēku² nodrošinājums

Programmas realizācijā ir iesaistīti 30 docētāji: no tiem pieci profesori un seši

¹ Šajā dokumentā lietotais termins "mācībspēki" ir attiecīnāms uz attiecīgās augstskolas/ koledžas akadēmisko personālu un viesprofesoriem, asociētajiem viesprofesoriem, viesdocentiem, vieslektoriem un viesasistentiem.

² Šajā dokumentā lietotais termins "mācībspēki" ir attiecīnāms uz attiecīgās augstskolas/ koledžas akadēmisko personālu un viesprofesoriem, asociētajiem viesprofesoriem, viesdocentiem, vieslektoriem un viesasistentiem.

asociētie profesori, septiņi docenti un viens docenta p.i., pieci lektori, trīs lektora p.i. un četri pieaicinātie pasniedzēji. Pamatdarbā RSU strādā 26 mācībspēki (83 %). Studiju programmas īstenošanā iesaistīti Latvijas Zinātnes padomes apstiprinātie eksperti medicīnas apakšnozarē: četri sabiedrības veselība, trīs komunikācijas zinātnē, divi psiholoģijā, viens juridiskajās zinātnēs, divi socioloģijā. (Programmas raksturojums 25.lpp.)

Mācībspēku nodrošinājums ir pietiekams, studiju programmas īstenošanā plānots piesaistīt gan veselības nozares augsta līmeņa speciālistus, gan komunikācijas, un, kas ir īpaši svarīgi - starpnozaru līmenī piesaistīta jaunu profesionāļu bāze. Zināms riska faktors pastāv tajā, ka maģistra darbu vadītāji plānoti tikai mācībspēki ar doktora grādu, jo mācībspēku lielas noslodzes gadījumā tiem nav iespēju pilnvērtīgi pievērsties darba izstrādes vadīšanai. (Diskusijas ar programmas vadību)

Iesaistīto struktūrvienību un nepieciešamā palīgpersonāla atbalsts

Akadēmiskās darbības nodrošināšanai un studiju kvalitātei akadēmiskajās struktūrvienībās tiek nodarbināts mācību atbalsta personāls, kas nodrošina studējošo apkalpošanu, dokumentācijas apriti, atbalsta sniegšanu akadēmiskajam personālam. Atkarībā no struktūrvienības veida un docētajiem studiju kursiem (klīniskie kursi, teorētiskie kursi) mācību atbalsta personāla amatus plāno struktūrvienības vadītājs, bet kopējos principus izstrādā un uztur Personāla departaments. Atbalsta personāla atbildības jomas atbilstoši ieņemamajam amatam ir katedras biroja darba atbalsts, mācību procesa un metodiskā darba atbalsts, pētniecības un klīniskā darba atbalsts. (Programmas raksturojums 26.lpp.)

Ņemot vērā, ka programma tiek veidota uz jau esošas kā veselības nozares, tā komunikācijas nozares studiju programmas bāzes, tad vajadzīgais atbalsts ir pietiekams un augstā līmenī. RSU pastāvīgi veic iekšējās kontroles auditu. (Tikšanās ar programmas izstrādātājiem).

Infrastruktūras un materiāltehniskais nodrošinājums

Visās RSU ēkās pieejams bezvadu tīkls Eduroam WiFi. Studējošie var pieslēgties Eduroam bezvadu tīklam, izmantojot savu lietotājvārdu un paroli. RSU studējošajiem ir pieejami brīvpieejas datori, kuros nodrošināta piekļuve studējošā sistēmām un interneta resursiem. Veselības aprūpes studiju virziena nodarbības noris 397 mācību telpās, no kurām ceturtādaļa ir lekciju telpas, pārējās ir praktisko nodarbību telpas. Audiovizuālo materiālu izmantošanai studiju procesā 140 mācību telpās ir pieejami multimediju projektori. Audiovizuālo mācību materiālu sagatavošanai tiek izmantota Panopto video ierakstu sistēma, savukārt tiešsaistes lekciju nodrošināšanai – videokonferences sistēma. Izveidota arī centralizēta auditoriju multimediju aprīkojuma pārvaldības sistēma. Studiju procesa vajadzībām ir pieejamas 10 datorklases kopā ar vairāk nekā 200 darba vietām. (Programmas raksturojums 27.lpp.)

Vizītes laikā, iepazīstoties ar materiāli-tehnisko bāzi un visu RSU pieejamo infrastruktūru, tik gūta pārliecība, ka studiju apguvei tā ir pietiekamā līmenī. Turklat noris arvien jauni uzlabojumi gan telpu pieejamībā, gan dažādu tehnoloģisku jauninājumu ieviešanā.

Pozitīvi, ka iespējams piedāvāt studentiem arī videolekciju iespējas, kas ir īpaši būtiski, lai sniegtu studētgrībētājiem iespēju apvienot studiju procesu ar darbu un, piemēram, komandējumiem (tikšanās ar RSU administrāciju).

No 2018. gada februāra bibliotēkas Brīvpieejas abonements RSU studējošajiem un darbiniekam pieejams 24/7 režīmā, Brīvpieejas abonementā, kas nodrošina iespēju saņemt visas abonementa grāmatas lietošanai uz mājām, izmantojot pašapkalpošanās iekārtas. Krājums ir izvietots atbilstoši starptautiskajai decimālajai klasifikācijai (UDK). Bibliotēkas krājumā kopumā ir ap 583 000 fizisko vienību, tostarp apmēram 269 000 grāmatu (dati uz 2018. gada 1. janvāri). Elektronisko resursu abonēšanai tiek izlietoti apmēram 70–75 % no krājuma komplektēšanai paredzētā budžeta. Studentiem ir pieejamas 28 tiešsaistes datubāzes. (Programmas raksturojums 32.lpp.)

Jau šobrīd bibliotēkā ir pieejams plašs veselības komunikācijas literatūras klāsts, turklāt studentiem tiek piedāvāta iespēja pasūtīt jaunu resursu iegādi, ja rodas tāda nepieciešamība. Bibliotēka arī piedāvā akadēmisko rakstu pilna teksta datu bāzes. (Vizīte RSU bibliotēkā un tikšanās ar tās vadības pārstāvjiem). Šodienas informatīvajā vidē problēma nav informācijas pieejamībā, bet gan vēlmē to apgūt.

Metodiskais nodrošinājums

E-studiju vide jeb Moodle platforma tiek lietota kā rīks studiju procesa organizēšanai katrā studiju kursā – dažādu materiālu ievietošanai, pārbaudes darbu un mājasdarbu izpildei un vērtējumu izlikšanai. Papildus e-studiju vidē ir pieejams gan gaidāmais notikumu kalendārs, gan jaunākās RSU ziņas un diskusiju forumi, kā arī studiju materiāli un visa jaunākā informācija par to, ko studējošā kurga pasniedzējs vēlas nodot studējošajiem: papildu uzdevumi, kolokvija, eksāmena jautājumi, noderīgi papildmateriāli u.c. Studējošo e-studiju vidē var piekļūt ne vien aktuālā semestra kursiem, bet arī saviem iepriekšējos semestros apgūtajiem kursiem. RSU e-studijas ir pieejamas 24 stundas diennaktī gan no RSU centrālās ēkas un RSU kopmītnēm, gan arī no jebkuras citas vietas, kur pieejams interneta nodrošinājums. Kā papildu rīks studējošā zināšanu novērtēšanai pieejama antiplagiātisma un darbu elektronisko labošanas un vērtēšanas sistēma *Turnitin*. Tas ir pasaule vadošais rakstu darbu labošanas un plagiātisma novēršanas rīks, ko ik dienas lieto miljoniem studentu un akadēmisko darbinieku visā pasaule. (Programmas raksturojums 33.lpp.)

Secinājumi, norādot stiprās un vājās pusēs

1. RSU pieejams plašs resursu nodrošinājums - gan mācībspēku, gan palīgpersonāla., gan arī informatīvais un materiāltechniskais nodrošinājums. Studentu serviss piedāvā savus pakalpojumus studentiem ērtā laikā, piemēram, ārpus standarta darba laika, kas maģistra studiju programmu studējošiem ir īpaši svarīgi, jo liela daļa šo studentu strādā.
2. Izaicinājums, ar ko saskaras daudzas augstākās mācību iestādes, - kā motivēt studentus izmantot visu plašo materiāltechnisko un informācīvo bāzi, ko augstskola nodrošina, uztur un piedāvā. Piemēram, salīdzinoši maz studentu izmanto iespēju pasūtīt bibliotēkā literatūras resursus.
3. Rīgas Stradiņa Universitāte ir veikusi digitalizācijas procesu augstā līmenī un turpina piedāvāt studentiem arvien jaunas un mūsdienīgas iespējas vēl efektīvākai studēšanai.

4. Studentiem pieejams atbalsts 24/7 no studentu servisa puses, kā arī tādas priekšrocības, kā piemēram, bezmaksas piekļuve Microsoft Office 365.(Vizīte, tikšanās ar RSU Studentu servisa pārstāvjiem).

IV. Studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms

Studiju kursu saturs un studiju programmas plāns atbilst nozares prasībām un aktualitātēm. Paredzētais studiju programmas īstenošanas mehānisms (arī tālmācības studiju formā, ja piemērojams) atbilst studiju programmas izvirzītajiem mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, studentcentrētas izglītības principiem. Mācībspēku un studējošo zinātniskā darbība, pētniecība un/vai mākslinieciskā jaunrade ir sasaistīta ar studiju programmas mērķi un sasniedzamajiem rezultātiem, studiju kursu saturu.

Novērtējot kritēriju, lūdzam analizēt šādus aspektus:

1. *Studiju programmas saturs;*
2. *Studējošo prakses nodrošinājums;*
3. *Studiju programmas īstenošanas mehānisms;*
4. *Zinātniskā darbība, pētniecība un/vai mākslinieciskā jaunrade.*

Analīze

Studiju programmas apjoms gan pilna, gan nepilna laika studiju formā ir 80 kredītpunktu. Klātienes nodarbības jaunajā studiju programmā notiks piekt Dienās un sestdienās, kas ir pozitīvs aspekts, lai piesaistītu studijām arī interesentus no Latvijas reģioniem, kuriem nebūtu iespēju piedalīties klātienes nodarbības darba dienu vakaros.

Studiju programma tiek īstenota pa semestriem: pilna laika klātienes studijās studijas ilgst četrus semestrus un vienā semestrī jāapgūst 20 kredītpunktu, nepilna laika klātienes studijās: piecus semestrus, un vienā semestrī jāapgūst 16 kredītpunktu (Papildinformācija pēc ekspertu klātienes vizītes). Studiju prakse studiju programmas ietvaros nav paredzēta (Programmas raksturojums, 48.lpp). Maģistra darba izstrādei atvēlēti 20 kredītpunkti.

Studiju programmas īstenošanas process paredzētās studiju formas ir lekcijas, semināri, praktiskas nodarbības un studentu pastāvīgais darbs. Studiju procesu paredzēts organizēt moduļu / ciklu formā, lai studenti varētu koncentrēties vienlaicīgi uz ne vairāk kā diviem studiju kursiem. Programmas raksturojumā (42.lpp) norādīts, ka kopumā RSU studiju process notiek individualizēti, mazās grupās (7–12 personas grupā), sniedzot studentiem iespēju uzzot sev interesējošus jautājumus, diskutēt ar pasniedzēju un studiju biedriem. Studiju procesā tiek izmantotas problēmcentrētas mācīšanas stratēģijas. Visi studiju palīgmateriāli studentiem pieejami e-studiju vidē. Tajā atrodamas arī norādes par papildus informācijas avotiem konkrēto jautājumu apguvei, kā arī materiāli pašvadītas mācīšanās veicināšanai (piemēram, praktiski mājās veicami uzdevumi ar pašpārbaudes algoritmu) (turpat). Studiju kursu noslēgumā studenti aizpilda kursu novērtējuma anketu.

Studiju programmā paredzēto maģistra darbu studenti izstrādās, pētot aktuālus jautājumus kas sasaistīti ar sabiedrības veselības veicināšanu, izglītošanu, veselības paradumu maiņu. Lai sniegtu atbalstu studējošajiem noslēguma darbu izstādē, plānota sadarbība ar Slimību kontroles un profilakses centru, Nacionālais Veselības dienestu, Veselības ministriju,

pašvaldībām u.c. institūcijām, kas varētu piedāvāt šajās institūcijās pieejamos sekundāros datus par sabiedrības veselības jautājumiem. Attiecībā uz šo gan Programmas raksturojumā nav minēts, kā tieši šī sadarbība tiks nodrošināta. Vēlams, ka pēc studiju programmas īstenošanas uzsākšanas tiktu izstrādāts mehānisms, kā nodrošināt sadarbību ar minētajām (un arī citu piemērotām) institūcijām studējošo pētnieciskā darba atbalstam. Lai nodrošinātu pakāpenisku studiju noslēguma darba izstrādi, paredzēts, ka pirms maģistra darba aizstāvēšanas studējošie savu topošo pētījumu prezentēs prosemīnārā.

Studējošajiem būs iespēja ar savu pētījumu ziņojumiem piedalīties ikgadējā RSU starptautiskajā zinātniskajā konferencē “Sabiedrība. Veselība. Labklājība.”, kā arī RSU ikgadējā starptautiskajā Studentu zinātniskajā konferencē un ikgadējā RSU vietējā zinātniskajā konferencē.

Studiju programmas satura atbilst MK noteikumiem par valsts akadēmiskās izglītības standartu (avots: Papildinformācija no studiju programmas vadības, kas sagatavota vizītes dienā), nemot vērā, ka šī starpdisciplināra studiju programma. Starpdisciplinaritāte saturiski atspoguļojas arī vairāku kursu saturā (Veselības mārketingi un veselības aprūpes iestādes mārketingi, Veselības komunikācija un sociālais mārketingi, Veselības žurnālistika, Lobēšana un interešu aizstāvēšana veselības komunikācijā u.c.). Jaunajā studiju programmā iegūstamais grāds ir **Sociālo zinātņu maģistra grāds informācijas un komunikācijas zinātnēs**, un studiju programmas saturā attiecīgās zinātņu nozares izvēlētās jomas teorētisko atziņu izpēte un teorētisko atziņu aprobācija ir ietverta pietiekamā apjomā, lai studiju programmu absolvējušajiem piešķirtu grādu informācijas un komunikācijas zinātnēs.

Lielākā daļa studiju kursu jaunajā programmā ir divu kredītpunktu apjomā. Pārsvarā visos studiju kursos (gan A, gan B daļā) pārbaudes forma ir eksāmens. Nākotnē, uzsākot programmas īstenošanu, līdz programmas akreditācijai būtu nepieciešams izvērtēt iespējas atsevišķiem kursiem palielināt kredītpunktu skaitu, nemot vērā vizītes laikā izskanējušos nozares pārstāvju komentārus par akūtām problēmām nozarē, kuru pamatā ir nepilnīga komunikācija (Vizīte, tikšanās ar darba devēju pārstāvjiem). Piemēram, tādi kursi varētu būt “Riska un krīzes komunikācija”, “Lobēšana un interešu aizstāvēšana veselības komunikācijā”.

Studiju programmas satura (vērtējot studiju A un B daļas kursu aprakstus - Programmas raksturojums, 14.pielikums) kopumā atbilst iegūtamajam grādam, sniedz plašu un detalizētu ieskatu komunikācijas un saistīto zinātņu nozaru aktualitātēs un nodrošina zināšanu, prasmju un kompetenču ieguvi atbilstoši programmā definētajiem sasniedzamajiem rezultātiem. Nepieciešams līdz studiju programmas pirmajai akreditācijai precīzēt vairāku studiju kursu plānojumu, tai skaitā klātienes nodarbību apjomu, atbilstoši MK noteikumiem par valsts akadēmiskās izglītības standartu (standarta 19.punkts). Bez tam studiju programmas īstenošanas gaitā periodiski nepieciešams pārskatīt studiju kursu saturu, studiju programmas vadībai ar docētājiem pārrunāt studiju kursu saturu un obligātās literatūras atjaunošanu (piemēram, studiju kursā “Starppersonu komunikācija un iekšējā komunikācija”). Saskaņā ar studencentrētas izglītības principiem, līdz studiju programmas licencēšanai nepieciešams precīzēt un detalizētāk aprakstīt studiju kursu aprakstos iekļauto informāciju par studējošo patstāvīgā darba saturu un to vērtēšanu, norādot (kur piemērojams), vai kursa gala novērtējums veidojas pēc kumulatīvas sistēmas, vai kā citādi.

Paredzēts, ka studiju programma nākotnē var tikt attīstīta, to paredzot sadalīt, veidojot atsevišķas apakšprogrammas studentiem, kam ir iepriekš iegūta medicīniskā izglītību, un atsevišķi - komunikācijas zinātni studējušajiem studentiem. Tomēr programmas ieviešanas sākuma posmā netiek paredzēts, ka studenti tiks dalīti pēc to priekšzināšanu satura (Programmas raksturojums, 16.lpp).

KF Komunikācijas studiju katedrā un SVSLF Sabiedrības veselības un epidemioloģijas katedrā tiek īstenoti pētījumi, kas atbilst RSU pētniecības prioritātēm, – globālās sociālās problēmas. Attīstot un pilnveidojot maģistra studiju programmu “Veselības komunikācija”, iespējams veicināt pētniecisko darbu veselības komunikācijas jomā un pētniecisko atziņu integrēšanu studiju programmas saturā (Programmas raksturojums, 14.lpp.). Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku zinātnisko darbību raksturo Programmas raksturojuma 15.pielikums “Mācībspēku ar studiju programmu saistīto pēdējo sešu gadu zinātnisko publikāciju saraksts recenzējamos izdevumos vai pētniecības saraksts”. Pielikumā apkopotā informācija ļauj secināt, ka kopumā programmas īstenošanai piesaistītā personāla zinātniskā darbība ir atbilstoša akadēmiskai studiju programmai, virkne docētāju (A.Rožukalne, S.Kruks, K.Mārtinsone, A.Ķīvīte, S.Mihailova un citi) ir ar ilgstošu pieredzi docēšanā un plašā zinātniski pētnieciskajā darbībā gan nacionālā, gan starptautiskā mērogā.

Secinājumi, norādot stiprās un vājās pusēs

1. Vairākos studiju programmas studiju kursos ir vāji izstrādāti studiju kursu apraksti, tas īpaši attiecināms uz sadaļām „Patstāvīgais darbs” un „Vērtēšanas kritēriji”, kur nav precizēti patstāvīgo darbu veidi, to vērtēšanas kritēriji un īpatsvars kursa galavērtējumā.
2. Iepazīstoties ar studiju kursu aprakstiem, tika secināts, ka vairākiem studiju kursiem ir novecojusi kursa obligātā literatūra, piemēram, studiju kursā “Starppersonu un iekšējā komunikācija” ir norādīts novecojis avotu kopums latviešu valodā un nav iekļauta jaunākā nozares literatūra un avoti svešvalodā.
3. Studiju programmas kartējumā ir neatbilstība konkrētu studiju kursu rezultātu sasaistei ar studiju programmā sasniedzamajiem rezultātiem (patlaban kartējumā, piemēram, studiju rezultāta Nr. 5 *“Padziļinātas zināšanas un izpratne par veselības komunikāciju, komunikāciju psiholoģiju, starp-personu un masu komunikācijas aspektiem, veselības un sociālā mārketinga pieejamām, krīzu un riska komunikācijas būtību un īstenošanas principiem”* sasniegšanu studiju kurss “Riska un krīzes komunikācija” neatbalsta).
4. Studiju programmas apguve varētu būt izaicinājums potenciālajiem studējošajiem, ņemot vērā, ka programmas A (obligātajā) daļā iekļauti gan kursi komunikācijā, gan veselības zinātnē. Programma veidotāji tāpēc paredzējuši t.s. “izlīdzinošos kursus” studiju sākumā, kas palīdzēs studējošajiem apgūt pamata jautājumus abās zinātnēs un sagatavoties tālākajām studijām (Vizīte, tikšanās ar studiju programmas vadību).
5. Studiju programmas saturs kopumā nodrošina zināšanu, prasmju un kompetenču ieguvi atbilstoši studiju programmai definētajiem sasniedzamajiem rezultātiem.
6. Pēc studiju programmas īstenošanas uzsākšanas studiju programmas vadībai jāizveido mehānisms, kā nodrošināt sadarbību ar Programmas raksturojumā minētajām institūcijām, kuru rīcībā ir dati, kas būtu noderīgi studējošo pētnieciskā darba atbalstam (nodomu līgumi, līgumi par sadarbību konkrētu pētījumu īstenošanā utml.).

7. Līdz studiju programmas akreditācijai nepieciešams izvērtēt iespējas atsevišķiem kursiem palielināt kredītpunktu skaitu, ņemot vērā vizītes laikā izskanējušos nozares pārstāvju komentārus par akūtām problēmām nozarē, kuru pamatā ir nepilnīga komunikācija (Vizīte, tikšanās ar darba devēju pārstāvjiem). Piemēram, tādi kursi varētu būt “Riska un krīzes komunikācija”, “Lobēšana un interešu aizstāvēšana veselības komunikācijā”.

V. Absolventu nodarbinātības perspektīvas

Absolventu nodarbinātības perspektīvas ir balstītas darba tirgus pieprasījumā, ko apliecina atbilstošās nozares darba devēji, kā arī atbilst vidējā un ilgtermiņa darba tirgus attīstības tendencēm un nākotnē nepieciešamajām prasmēm un kompetencēm.

Novērtējot kritēriju, lūdzam analizēt šādus aspektus:

1. *Absolventu nodarbinātības perspektīvu atbilstība vidējā un ilgtermiņa darba tirgus un nozares pieprasījumam;*
2. *Absolventu iegūto prasmju un kompetenču atbilstība vidējā un ilgtermiņa darba tirgus un nozares attīstības tendencēm.*

Analīze

Studiju programma “Veselības komunikācija” ir veidota, atsaucoties uz ilgstošu darbinieku trūkumu veselības nozarē. Šobrīd situācija veselības komunikācijā ir kritiska, jo nav atbilstošas kvalifikācijas speciālistu pietekošā skaitā, bet esošie profesionāļi ir ļoti noslogoti. Šādai situācijai, kad nozare saskaras ar ilgstošu profesionāļu trūkumu, jo īpaši tik sensitīvā jomā kā veselība, ir kritiskas sekas..

Diskusijās ar darba devēju pārstāvjiem (Vizīte, tikšanās ar darba devēju pārstāvjiem) tika vairākkārtīgi uzsvērts, ka šobrīd visā veselības nozarē - privātajā sektorā, publiskajā sektorā - atbilstošu profesionāļu ir ļoti maz, un darba vietas gaida pirmos absolvēntus. Turklat studiju programma ne tikai gatavo nākamos darba ņēmējus, bet arī darba devējus, kas mainīgās ekonomikas apstākļos ir īpaši svarīgs aspeks.

Nozares pārstāvji uzsver, ka esošie speciālisti nav spējīgi kvalitatīvā līmenī sniegt komunikācijas pakalpojumus, jo veselības nozares specifika paredz noteiktu zināšanu bāzi, kurai ir jābūt, pretējā gadījumā sabiedrība nereti tiek dezinformēta par slimību profilakses jautājumiem, zāļu iedarbību, smagu saslimšanu ārstēšanu utt. Sabiedrībā vairojas mīti, pieņēmumi, aizspriedumi, kuru zināmā mērā veicina nekvalitatīvu, pat nepatiесu rakstu publicēšana dažādos medijos, kas veido saturu par medicīnas un veselības jautājumiem.

Ņemot vērā, ka komunikācijas loma dažāda līmeņa procesos pieaug un šāda tendence nākotnē turpināsies, arī citām nozarēm būtu ieteicams sekot veselības jomas piemēram, un sagatavot jaunos profesionāļus ar specializāciju un jau gatavu zināšanu bāzi, lai celtu kvalitāti komunikācijā ar sabiedrību, iekšējā komunikācijā un novērstu komunikācijas krīzes, kas rodas tieši nepilnīgas jomas pārzināšanas dēļ.

2. Absolventu iegūto prasmju un kompetenču atbilstība vidējā un ilgtermiņa darba tirgus un nozares attīstības tendencēm.

Tikšanās laikā ar darba devēju pārstāvjiem tika minētas vairākas būtiskas prasmes, kas šobrīd darba tirgū nav pietiekami augstā līmenī, kā piemēram, veselības krīzes komunikācijas vadīšana, dažādu komunikācijas rīku piemeklēšana kādai konkrētai problēmai, un visbūtiskākā problēma, ar ko sastopas veselības nozare - komunikācijas speciālistiem ir zema līmeņa vai nav vispār nekādu priekšzināšanu ar veselību saistītos jautājumos.

Studiju programma, apzinot šīs tendencies, piedāvā sekojošu kursu apguvi, kuru ietvaros jaunie speciālisti apgūs tieši tās prasmes un zināšanas, kas vajadzīgas darba tirgū un nozares attīstībai kopumā, kā piemēram, Komunikācijas teorijas, principi un ēтика; Veselības komunikācija un sociālais mārketing; Veselības psiholoģija; Kritiskā domāšana, Riska un krīzes komunikācija u.c.

Vizītes laikā eksperti tika iepazīstināti ar metodēm, kādas izmantotas, noskaidrojot darba devēju viedokļus attiecībā uz šādas programmas nepieciešamību, veikti pētījumi, norisnājušās dažādas diskusijas un aptaujas darba devēju vidū. Lielā mērā studiju programmas saturs radīts ciešā sadarbībā ilgākā laika posmā, iesaistoties darba devējiem un mācībspēkiem.

Secinājumi, norādot stiprās un vājās pusēs

1. Virsuzdevums studiju programmai ir sagatavot tādus profesionālus, kas, nonākot reālā darba tirgū, - vai nu kā darba devēji vai darba ņēmēji, spēs mainīt sabiedrības domāšanu un uzvedību, lai iedzīvotāji atbildīgāk un saprātīgāk izturētos pret savu un līdzcilvēku veselību.
2. Pozitīvi vērtējams, ka iepriekš pētījumos ir apzināta nozares problemātika, un programmas saturs veidots ar mērķi, lai piedāvātu problēmu risinājumus. Kā piemēram, studiju kurss *Kritiskā domāšana* vērts uz prasmju apguvi, kas īpaši pievēršas mītiskās domāšanas maiņai un sabiedriskās domas virzīšanai uz to, lai cilvēki vairāk balstītos uz faktiem un autoritatīviem informācijas ieguves resursiem lēmumu pieņemšanā, kas saistīta ar veselības jomu.
3. Diskusiju laikā ar studiju programmas veidotājiem secinājām, ka īpaši pievērsta uzmanība tam aspektam, lai studiju programmas saturā līdzvērtīgi būtu iestrādāti gan komunikācijas zinātnes, gan veselības zinātnes kursi. Turklat īpaši vērtīgi, ka trešdaļu no piedāvātajiem studiju kursiem veido tieši starpdisciplināri kursi, kas ir viens no vērtīgākajiem programmas aspektiem, ko novērtē darba devēji, proti, profesionālu prasmes pārvaldīt konkrētās veselības jomas komunikācijas lauka specifiku.
4. Atzinīgi vērtējams, ka programmas kursi lielā mērā pievēršas ne tikai teorijas apguvei, bet arī praktisku gadījumu analīzei. Tomēr ķemot vērā, ka joma prasa būtisku praktisku tvērumu, eksperti iesaka apsvērt prakses iekļaušanu studiju programmas saturā kā A daļas kursu. Darba tirgus tendencies un pati profesija, kas tiek apgūta, iezīmē ļoti praktisku bāzi, lielā mērā komunikāciju un tās daudzos rīkus, jo īpaši to pielietojumus var apgūt tikai praktiskā veidā, tādēļ šis ir vērtējams kā būtiskākais studiju programmas trūkums.

VI. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Nr.p.k.	Kriterijs	A t b i l s t	N e a t b i l s t	At bil st da lēj i	Pamatojums
1.	Ja akadēmiskajā studiju programmā paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošo, ir saņemts attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai	x			Programmas raksturojums, 3.pielikums
2.	Dokumenti, kas apliecina, ka studiju programmas pārtraukšanas gadījumā, augstskola vai koledža nodrošinās attiecīgās studiju programmas studējošajiem iespēju turpināt izglītības ieguvi citā studiju programmā vai citā augstskolā vai koledžā (finansiālais pamatojums vai līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu)	x			Programmas raksturojums, 7.pielikums
3.	Mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos izglītības jomā, tajā skaitā akadēmiskās studiju programmas īstenošanā piedalās vismaz pieci profesori un asociētie profesori kopā, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos amatos attiecīgajā augstskolā, izņemot Augstskolu likuma 55. panta otrajā daļā paredzētos gadījumus	x			Programmas raksturojums, 25.-26.lpp.
4.	Katrām akadēmiskā personāla pārstāvim pēdējo sešu gadu laikā ir publikācijas recenzējamos	x			Programmas raksturojums, 15.pielikums.

	izdevumos, tai skaitā starptautiskos (ja nostrādāts īsāks laikposms, publikāciju skaits ir proporcionāls nostrādātajam laikam) vai mākslinieciskās jaunrades sasniegumi (piemēram, izstādes, filmas, teātra izrādes un koncertdarbība), vai piecu gadu praktiskā darba stāžs (izņemot stāžu studiju programmas īstenošanā) saskaņā ar Augstskolu likumu				
5.	Mācībspēku valodas prasmju līmenis atbilst vismaz B2 līmenim atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv), ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot svešvalodā	x			Programmas raksturojums, 16.pielikums, un Papildinformācija, 4.lpp.
6.	Studiju programma atbilst valsts akadēmiskās izglītības standartam vai profesionālās augstākās izglītības standartam	x			(MK noteikumu Nr. 240 20. punkts)
7.	Ja pēc studiju programmas apgūšanas tiek piešķirta profesionālā kvalifikācija, programma atbilst profesiju standartam un profesionālajai kvalifikācijai atbilstošais profesijas standarts ir spēkā esošs				<i>Nav attiecināms.</i>
9.	Studiju kursu aprakstos iekļauta visa nepieciešamā informācija, un studiju kursu apraksti un studiju materiāli ir sagatavoti visās valodās, kurās studiju programma tiek īstenota			x	Studiju kursu aprakstus nepieciešams papildināt ar detalizētāku informāciju par studējošo patstāvīgā darba saturu un to vērtēšanas principiem. Kursam “Starppersonu un iekšējā komunikācija” nepieciešams pārskatīt obligātās literatūras sarakstu, iekļaujot tajā jaunāko nozares literatūru, kā arī obligātās literatūras sarakstā iekļaujot avotus svešvalodā.
10.	Studiju līguma paraugs atbilst	x			Programmas

	studiju līgumā obligāti ietveramajiem nosacījumiem				raksturojums, 10.pielikums
11.	Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma un tā pielikuma paraugs atbilst kārtībai, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinotus dokumentus	x			Programmas raksturojums, 11.pielikums

Aizpildīt, ja tiek vērtēta doktora studiju programma - NAV ATTIECINĀMS:

Nr.p.k.	Kritērijs	At bils t	Ne atb ilst	Atbi lst dalēj i	Pamatojums
1.	Doktora studiju programmas īstenošanā piedalās vismaz pieci zinātnu doktori studiju programmai atbilstošā vai radniecīgā zinātnu nozarē, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos amatos attiecīgajā augstskolā un no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti attiecīgajā nozarē				
2.	Zinātnu doktoru zinātniskā un pedagoģiskā kvalifikācija atbilst normatīvajos aktos par profesora un asociētā profesora amata pretendenta zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas novērtēšanu noteiktajiem kritērijiem				

Aizpildīt, ja tiek vērtēta kopīgā studiju programma - NAV ATTIECINĀMS:

Nr.p.k.	Kritēriji	At bils t	Ne atb ilst	Atbi lst dalēj i	Pamatojums
1.	Augstskola vai koledža kopā ar partnerinstitūciju /-ām ir noslēgusi rakstisku vienošanos par kopīgas studiju programmas īstenošanu				
2.	Studiju programmu veido augstskolas un partnerinstitūciju vienāda augstākās izglītības līmeņa studiju programmu daļas				

3.	Studiju programmas īstenošanā iesaistītā augstskola un partnerinstitūcijas katra īsteno vismaz vienu desmito daļu no visas attiecīgās studiju programmas			
4.	Vienotas prasības attiecībā uz kopīgās studiju programmas īstenošanu, noslēguma pārbaudījumiem, studijās iegūstamo grādu un profesionālās kvalifikācijas piešķiršanu. Kopīgās studiju programmas daļas kopā veido saturiski vienotu un secīgu kopīgu studiju programmu			
5.	Augstskola un partnerinstitūcijas ir kopīgi izveidojušas kopīgās studiju programmas kvalitātes nodrošināšanas sistēmu			
6.	Ir nodrošināta studējošo mobilitāte, kas ļauj apgūt kopīgās studiju programmas samērīgu un būtisku daļu arī vienā vai vairākās partnerinstitūcijās			
7.	Ir nodrošināta akadēmiskā personāla mobilitāte, lai tas varētu mācīt arī vismaz vienā partnerinstitūcijā			
8.	Ir noteikts kopīgās studiju programmas apguves rezultātā piešķiramais grāds vai profesionālā kvalifikācija, kas atbilst Latvijas normatīvajos aktos noteiktajai studijās iegūstamo grādu vai profesionālās kvalifikācijas sistēmai			
9.	Ir noteikts augstskolas un partnerinstitūciju kopīgi izsniedzamā diploma, kā arī diplomam pievienotā pielikuma saturs, kas atbilst Ministru kabineta noteikumiem "Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecināšus dokumentus"			
10.	Apliecinājums, ka partnerinstitūcija ir atzīta attiecīgajā ārvalstī (<i>attiecināms, ja</i>			

<i>studiju programma tiek īstenota kopā ar ārvalstu institūciju)</i>				
--	--	--	--	--

VII. Novērtējums

Kopsavilkums un secinājumi par studiju programmu, nemot vērā gan studiju satura (I-V nodaļa), gan atbilstības (VI nodaļa) vērtējumu.

VIII. Rekomendācijas

Eksperti rekomendē licencēt studiju programmu.

Īstermiņa rekomendācijas:

1. Līdz studiju programmas licencēšanai pārskatīt un precizēt studiju kursu aprakstu sadaļas “Patstāvīgais darbs” un “Vērtēšanas kritēriji”, konkretizējot patstāvīgo darbu veidus un patstāvīgā darba vērtēšanas kritērijus, tai skaitā katra patstāvīgā darba vērtējuma īpatsvaru kursa gala novērtējumā (kur tas piemērojams).
2. Līdz studiju programmas licencēšanai precizēt, kā Studiju programmu padomē tiks nodrošināts abu zinātņu nozaru studiju kursu pārraudzīšanas process, jo Studiju kvalitātes programmu nolikuma 2.2. punkts nosaka, ka fakultāšu dekāniem šādās situācijās jāvienojas par SKTP sastāvu, lai nodrošinātu vienlīdz reprezentablu pārstāvju sastāvu no veselības un komunikācijas zinātnes nozares.
3. Līdz studiju programmas licencēšanai precizēt, kā RSU Komunikācijas fakultātes domē tiks nodrošināta darba devēju iesaiste no abām zinātņu nozarēm, kas nodarbinās potenciālos studiju programmas absolventus.
4. Līdz studiju programmas licencēšanai precizēt, kā norisināsies studējošo kursa noslēguma anketēšana, studiju programmas noslēguma un absolventu anketu datu izvērtēšana, kā tiks ieviesti uzlabojumi un kā tiks nodrošināta atgriezeniskā saite studējošajiem.
5. Līdz studiju programmas licencēšanai studiju programmas vadībai veikt kontroli par studiju kursu aprakstu atjaunošanu un pilnveidi - veikt studiju kursa obligātās literatūras atjaunošanu, studiju kursa satura pilnveidošanu atbilstoši konkrētās jomas attīstības tendencēm utml. Īpaši tas attiecas uz studiju kursu “Starppersonu un iekšējā komunikācija”, kam patlaban kā obligātā literatūra norādīts visai novecojušu avotu kopums latviešu valodā. Šim kursam nepieciešams atjaunot obligātās literatūras sarakstu, iekļaujot jaunāko nozares literatūru un paredzot arī avotus svešvalodā, lai šo studiju kursu varētu apgūt arī ārvalstu studējošie.

Ilgtermiņa rekomendācijas:

1. Studiju programmas vadībai veikt kontroli pār studiju kursu aprakstu atjaunošanu un pilnveidi, kur nepieciešams, nodrošināt studiju kursa obligātās literatūras atjaunošanu, tai skaitā obligātās literatūras papildināšanu ar avotiem svešvalodā, lai studiju kursus varētu apgūt arī ārvalstu studējošie, nodrošināt studiju kursa satura atbilstību jomas attīstības tendencēm utml.
2. Veikt studiju programmas kartējuma pārlūkošanu un, kur nepieciešams, precizēt sasaisti starp programmā iekļautajiem studiju kursiem un studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

3. Studiju programmas vadībai nepieciešams izvērtēt iespējas atsevišķiem komunikācijas zinātnes kursiem palielināt kredītpunktu skaitu, nemot vērā vizītes laikā izskanējušos nozares pārstāvju komentārus par akūtām problēmām nozarē, kuru pamatā ir nepilnīga komunikācija. Izvērtēt iespējas studiju programmas saturā paredzēt arī praksi.
4. Līdz studiju programmas akreditācijai pārlūkot studiju programmas kartējumu, precizējot sasaisti starp konkrētu studiju kursu rezultātiem un programmā sasniedzamajiem rezultātiem (patlaban kartējumā, piemēram, studiju rezultāta Nr. 5 “*Padziļinātas zināšanas un izpratne par veselības komunikāciju, komunikāciju psiholoģiju, starp-personu un masu komunikācijas aspektiem, veselības un sociālā mārketinga pieejamām, krīžu un riska komunikācijas būtību un īstenošanas principiem*” sasniegšanu studiju kurss “Riska un krīzes komunikācija” neatbalsta).

Ja ekspertru viedoklis par kādu no vērtēšanas kritērijiem atšķiras, lūdzam norādīt atšķirīgo viedokli

Ekspertru vārds, uzvārds, atšķirīgais viedoklis, norādot vērtēšanas kritēriju un sniedzot pamatojumu